

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XXX. Qua in resita sit gratiae Efficacia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

AVTOR. Sufficiens omnibus est gratia; at Efficax non omnibus.

1. Teste S. Scriptura in meo *Antichristop.* 4. q. 16.

2. Sic de vtraque docet S. Augustinus locis diuersis.

3. Sic Ratio persuadet. Quia si non detur gratia Sufficiens, tria sequentur incommoda.

1. Adamum non sua culpa lapsum, ait *Aug. l. de corrept. & grat. c. 9.*

2. Deus amicos suos desereret antè, quam deseratur ab eis; cum non habeant gratiam sufficientem ad resistendum peccatis.

3. Nemo verè posset dicere, nõ se rãtum fecisse boni, quãtum potuit; quia iuxta sufficientem fecisset: at omnes sancti semper accusant se ignauitã, quod non satis cooperentur gratiã.

Demum negata gratiã Efficacia tollitur fundamentum prædestinationis. *Prædestinatio enim*, ait S. Aug. l. de prædest. c. 10. *est gratia preparatio; gratia verò, ipsa donatio.*

QVÆSTIO XXX.

Qua in re sita sit gratia Efficacia?

LUTHERANI pariterque CALVINIANI tradunt

1. Non omnibus, sed paucis & solis prædestinatis Christum suam largiri gratiam; ut potè pro solis iis mortuum.

2. Christum his paucis dare, non quamcunq; gratiam, sed tantum Actualem; nulli verò habitualem & sanctificantem.

3. Hanc Actualem tam parè dari, ut nemini sufficiat ad seruandam Legem.

4. Hanc eo cum onere dari, ut accipientes illã uti libere non possint, aut cum ea co-

operari. Hæc summa, præsertim Calviniana.

Hic igitur status quæstionis propriè est inter duo extrema: 1. Efficacia gratiã sitne sita in voluntatis assensu cooperante gratiã, sic ut in potestate humana sit sufficientem facere efficacem. 2. An verò sit Dei solius actio physica determinans voluntatem ad eligendum bonum, ei per Excitantem gratiam inspiratum: sicque fieri non possit, quin effectus infallibilis sequatur?

DE POSTERIORE, CALVINVS ita Inst. 2. c. 3. §. 10. *Voluntatem mouet, non; &c.* ut supra quæst. 29. Hoc est, ut voluntas mota consentiat diuinæ motioni, sic necessariò, ut non possit non consentire: vel expressius: Ut mota voluntas nil agat consentiendo, sed se purè passiuè habeat; Deus verò agat omne solus, eãque necessitet. Ideo ait 7. *Non rectè à Chrysostomo scriptum est; Nec gratiam sine voluntate, nec voluntatem sine gratia, quicquam posse operari.* In quo vno sunt errores duo: 1. Voluntatẽ nil agere, nil cooperari gratiã. 2. Non esse in potestate voluntatis, Consentire, aut Refragari.

SVADET Priusita, 1. *Deus*, 1. Cor. 9. *operatur omnia in omnibus.*

2. Cor. 3. *Non sumus sufficientes cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis; sed sufficientia nostra ex Deo est.* Phil. 1. *Deus operatur in nobis Velle & Perficere.* 2. Ro. 8. *Quicumque spiritu Dei AGVNTVR, ij sunt filij Dei.*

3. Iac. 1. *Omne datum optimum, & omne donum perfectum de sursum est.*

Posteriorisita, 4. Ezech. 36. *Auferam cor lapideum de carne vestra, & dabo vobis cor carneum.* Ut ergo non est in potestate lapidis veri in carnem; sed merè passiuè se habet: sic & voluntas.

5. Vtrumque sic suadent. Quia illustratio, inspiratio, suasio interna pertinent ad lite: ã; non ad gratiam aut spiritum. Quod enim facit Concio externa; id & suasio interna.

6. Si Efficax gratia est, ita vocari ut aptum est vocato, ne spernat vocantem: Sufficiens est ita vocari, sicut vocato non est aptum, ne

f sper.

spernat vocantem: At hoc absurdum est, Deum sic vocare, sicut aptum non est vocato.

7. Scholastici videntur Efficaciam gratiæ non tam in ipsa Gratia, quam in voluntate humana ponere.

AVTOR. I. Efficacia gratiæ non est fita in Voluntate humana, sufficienti gratiæ consensum dante. Neque est in potestate hominis positum, ut ex sufficiente faciat Efficacem, quando voluerit.

1. Quia S. Scriptura reclamationem, in *Antichristo* p. 4. q. 16.

2. Quia ea opinio evertit fundamentum Prædestinationis diuinæ, ut à qua sola pendere Efficaciam doceat Scriptura. Nam ait S. Aug. lib. de corrept. & grat. c. 7. ex Rom. 8. *Quos prædestinauit, hos & vocauit: quomodo? Omnia cooperantur in bonum his, qui SECUNDUM PROPOSITUM Vocati sunt Sancti: non secundum Voluntatem Vocati: Alioquin hæc nullum locum relinqueret Prædestinationi; sed tantum Præscientiæ: Nec verè diceretur, Rom. 9. Ut secundum Electionem Propositum Dei maneret. Non ex operibus, volentis hominis Vocati; sed ex Vocante dictum est ei. &c.*

3. Quia illa opinio abhorret ab sententia S. Augustini: qui docet, lib. de prædest. c. 8. Efficacem gratiam à nullo duro corde respui; quia cor emollit. Et l. de spir. & lit. c. 34. Cur Deus vni suadet, ut persuadeat, alteri non: Causam refert in *Altitudinem diuitiarum sapientiæ Dei.*

4. Quia sicut error Lutherocaluinistarum destruit gratiam Sufficientem, & tollit Liberum arbitrium: ita illa opinio destruit & gratiam Efficacem, & Prædestinationem.

II. Gratia Actualis duplex est officium: Prius, Præuenire, excitare, præparare voluntatem nostram ad consensum: Posterius, voluntatem iam præparatam adiuuare, & cum ea cooperando elicere consensum. *Probat ex S. Augustino quadrifariam.*

1. *Ex ijs Locis*, quibus docet Efficacem gratiam consistere in vocatione, illustratione interna, seu persuasione; proinde physicam Dei actionem esse potius gratiæ Excitantis, quam Adiuuantis.

2. *Ex ijs*, ubi dicit Efficacem gratiam esse Præuenientem tum suapte natura, tum & tempore sic, ut sine nobis operetur: Ergo esse nequit determinans, necessitansque voluntatem nostram. Vnde S. Aug. epist. 107. *Gratia meretur auferri, ut aucta mereatur & perfici, Comitante, non Ducente, pedissequa, non præuia Voluntate* Quam S. Augustini sententiam Calvinus audacter reiecit, Inst. 2. c. 3. §. 7.

3. *Ex ijs*, quibus probat gratiam sufficientem, quæ simul non sit Efficax.

4. *Ex ijs*, quibus ostendit, vnde fiat, quod sit Efficax, licet non determinet physicè voluntatem, sed moraliter solum, per modum suasionis.

2. *Probat* argumentis quatuor præmissam sententiam refutantibus: quæ simul & Calvinianam refutant, & nostram Sancti Augustini confirmant.

III. Voluntatem Nihil omnino agere, hæreticum est.

1. Quia contrarium S. Scripturæ, in meo *Antichristo* p. 4. q. 16.

2. Quia si Deus adiuuat, sanè & nos aliquid agimus. Vnde S. Aug. ser. 13: de

de verb. Apost. Nomen Adiutoris praescribit tibi, quia & tu ipse aliquid agis. Idem tract. 72. in Ioan. Operanti in se Christo cooperatur homo salutem aeternam, & iustificationem suam. Idem in Ench. c. 31. *Homini voluntatem Deus preparat adiuuandam, & adiuuat preparatam.* S. Bern. l. de grat. & lib. arb. *Conatus nostri cassi sunt, si non adiuuantur, & nulli, si non excitantur.*

IV. Dicere, Non esse in potestate hominis, Consentire, vel Refragari gratiæ; hæreticum est.

1. Quia contradicit S. Scripturæ: Vide in Antichristo.

2. Reclamant S. Patres. S. Aug. lib. de Sp. & lit. c. 34. *Consentire vocationi Dei, vel ab ea Dissentire, propria voluntatis est.* Idem in titulum Psal. 71. *Non erat in potestate tua, ut non nascereris ex Adam; Est in potestate tua, ut credas in Christum.*

3. Ratio euincit. Scriptura dicit, alios diuinæ voluntati Consentire; vt Matthæus in telonio, Paulus in itinere, Zachæus in arbore, Latro in cruce: Alios Dissentire; vt Act. 7. *Vos semper Spiritui Sancto resistitis*, Prou. 1. *Vocauit, & renuistis.* Vtrique fecerunt id Vel liberè; ergo Consentientes sunt vituperandi, & Dissentientes laudandi: Vel Deus cogit Dissentire per gratiam eisdem, queis dedit eam. Quod absurdum vtrumque.

DICO AD I. Agitur ibi de gratiis gratis datis, non de iustificante gratia. 2. Cor. 3. & Phil. 1. dicitur quod omnia possimus in eo, qui nos confortat; & sine eo nihil possimus: non tamen necessitamur à gratia; id est, ait Aug. l. de grat. & lib. arb. c. 9. *Non ideo liberum ar-*

bitrium abstulisse putandus est. Et. ca. 17. *Vt velimus, sine nobis operatur: cum autem volumus, ut faciamus, nobiscum cooperatur.*

AD II. Aug. serm. 13. de verb. Dom. Dicet quis: *Ergo agimur; nō agimus.* Resp. *Imò & agis, & ageris. Et tunc bene agis, si à bono agaris. Spiritus enim Dei, qui te agit, agentibus adiutor est.*

AD III. Ita; sunt bona omnia à Deo: nec inde tamen sequitur, nos ijs nō cooperari. Quin ideo daturà Deo, vt ijs cooperemur, vt talentis ad lucrum; 2. Cor. 6. *Hortamur, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis.*

AD IV. Voluntas est res media, quæ successiue esse nunc lapidea, nūc carnea potest; neutrum tamen sine ipsius libera cooperatione. Hinc Ezech. 31. *Proiicite à vobis iniquitates vestras, id est cor lapideum; & facite vobis cor nouum, carneum.* Idque tum, cum ego *Dabo vobis cor carneum.*

AD V. Disparitas magna est: nam Concio solum tangit aures corporis, non infundit lumen menti; non adspirat affectum cordi: at suasio interna Dei ad cor hæc omnia præstat, & adiuuat voluntatem ei cooperans physicè.

AD VI. Certum est, vocari multos, vt eis non est aptum vocari, ne spernant vocantem; & tum vocari quando eos non secuturos videt Deus; & contrà, vocari, cum præuidet eos secuturos: vt *Matt. 11. Tyrii & Sidonij.* Nec tamen præscientia Dei est causa obdurationis: nec absurdum est facere Deum iustè, quod vult: licet causa nobis sit occulta.

AD VII. Liqueat iam suprà.

II. DE COMMUNI- CATIONE GRA- TIÆ.

QVÆSTIO XXXI.

*An SVFFICIENS Auxilium de-
tur omnibus. ad salutem?*

LVTHERVS in assert. art. 36. CALVINVS
Inst. 3. c. 22. §. 10. & c. 24. §. 12. 16. Negant Dari
Reprobis ab æterno; sed solis prædestina-
tis. Contrarium Pelagiani: Possē omnes vo-
luerunt solis lib. arbitrij viribus, absque gra-
tia præueniente consequi Sufficiens auxili-
um ad salutem.

I. SVADENT Pelagiani istis. I. Quia Sap.
6. *Æqualiter est illi cura de omnibus.*

2. Ioan. 1. *Lux vera illuminat omnem homi-
nem. &c. Quotquot receperunt eum, dedit eis pote-
statem filios Dei fieri.*

3. Luc. 2. *Omnis, qui petit, accipit: Et dabit Sp.
bonum petentibus se.*

4. Matt. 11. *Venite ad me omnes, qui laboratis.
&c.*

AVTOR. I. Deus suâ gratiâ præ-
uenit omnem auxiliij inuocationem.

II. Nec tamen auxilium gratiæ ad-
est æqualiter cunctis.

I. Teste S. Scriptura in Antichristo
p. 4. q. 17.

2. Sic definitio Conc. Arausiacani
can. 3. 4.

3. Sic ratio. Quia si æqualiter adest
omnibus Deus; quomodo permisit o-
lim omne ingredi vias suas; Act. 14. &
nunc annunciat pœnitentiam? Cur
Paulus spirās minas conuersus est; re-
liq̄; meliores? Cur optimi viri pro-
les sine baptismo decedit, & adulteri
filius baptizatur?

4. Ita Sanctorum Patrum consen-
sus.

DICO AD I. Sensus est: Dei prouidē-
tia nulli rei deest; etsi non *æqualiter* gra-
tia adsit singulis: cum diuersæ dona-
tiones sint gratiarum.

AD II. Christus quoad se illumina-
tionem offert omnibus, quoad homi-
nes, multilumen non recipiunt: Ex-
pectat tamen Deus, vt recipiatur cum
fide.

AD III. Aug. l. 4. in Iulianum, c. 8.
ait Spiritus bonus non potest peti nisi
ex sp. bon. Rom. 10. *Quomodo inuoca-
bunt, in quem non crediderunt?* Itaque
Iac. 1. *Postulet in fide.*

AD IV. Vocat omnes vt veniant; nō
ait tamen solis naturæ viribus eos ve-
nire posse. Nam, Ioan. 6. *Nemo potest
ad me venire, nisi Pater traxerit eum.*

II. SVADENT LVTHERO-CALVINISTÆ
istis suum Commentum.

1. Quia Scriptura dicit homines à Deo in-
durari, excœcari: Exod. 9. Isa. 6. Matt. 13. 10a. 12.
Rom. 1. &c.

2. Act. 14. 17. Deus dimisit omnes gentes
ingredi vias suas despiciens tempora illa i-
gnorantiæ.

3. Rom. 10. *Quomodo credent sine prædican-
te? At innumeri caruerunt tali.*

4. Pater non trahit omnes, vt ad Filium
venire possint. &c. plura ex Aug.

AVTOR. I. Detur auxilium suffici-
ens omnibus aut aliquibus; de nullo
tamen, dum spirat, desperandū est: &
nulla in Deo inesse iniustitia potest.
Sa. 12. *Quis tibi imputabit, si perierint na-
tiones, quas tu fecisti? Ioel. 2. Quis scit, si cō-
uertatur & ignoscat Deus, & relinquat post
se benedictionem.*

II. Sufficientia gratiæ datur omni-
bus pro loco, tempore, modo; etsi non

semper